

Marja-radon rahoitus selvitys 6.11.2002

Tiivistelmä

Hankkeen kannattavuus

Rataosuus on yhteiskuntataloudellisesti kannattava vertailuvaihtoehtona käytettyyn bussiliikennejärjestelmävaihtoehtoon nähden. Hankkeen hyöty-kustannussuhde on noin 1,6.

Kertyvistä laskettavissa olevista hyödyistä 22 % on liikennöintiin liittyviä kustannussäästöjä, 54 % matkustajien säästöjä ja 24 % onnettomuus- ja ympäristökustannussäästöjä.

Tehokas liityntä parantaa Marja-radon kannattavuutta ja luo edellytyksiä yhdyskuntarakenteen tiivistymiselle myös kehyskunnissa. Vaihtoehtoisen bussijärjestelmän vaikutukset Helsingin kantakaupungin sisääntuloväylien ja katuverkon ruuhkiin sekä terminaalien toimivuuteen tulisi myös selvittää tarkemmin.

Järjestelmätason hyödyt realisoituvat täysimääräisenä vasta kun koko hanke on toteutettu. Rata voidaan kuitenkin ottaa käyttöön vaiheittain.

Rahoituslähteet rahoituskumppanuuteen perustuen

Kaupunkiradat on perinteisesti toteutettu valtion ja kuntien rahoituskumppanuushankkeina. Rahoittajia ovat olleet valtio ja ne kunnat, joiden alueella hanke sijaitsee. Koska Marja-radon hyödyt kohdistuvat huomattavan laajalle alueelle ja useille käyttäjäryhmille, tulisi hyötyjä maksaa -periaatteen mukaisesti myös näiden tahojen osallistua rahoitukseen. Kansainvälisten kokemusten mukaan myös lentoasemat ovat osallistuneet rahoitukseen hankkeissa, jotka parantavat lentoaseman yhteyksiä.

Yksinkertaisimmillaan rahoituskumppanuushanketta voidaan täydentää yksityisen sektorin toimijoilla siten, että kiinteistöjen omistajat tai rakennusliikkeet osallistuvat asemanseutujen rahoitukseen maankäyttösopimusten ja kehitysyhtiöiden kautta.

Muita mahdollisia täydentäviä rahoituslähteitä ovat EU:lta haettava TEN-rahoitus ja radan liikennöijältä perittävä investointimaksu. TEN-rahoituksen osuus on nykyisten säännösten mukaan enintään 10 % hankkeen toteutuskustannuksista. Tuen saamisen edellytys on hankkeen priorisointi sekä kansallisessa että EU:n liikennepolitiikassa.

Hankkeen toteutusmahdollisuudet yksityisrahoituksella

Projektiyhtiömallit poikkeavat toisistaan niille myönnettyjen suunnittelua, rahoitusta, rakentamista, kunnossapitoa ja liikennöintiä koskevien vastuiden perusteella.

Projektiyhtiömalleihin liittyviä etuja ovat mm. julkisen rahoitustarpeen siirtymisen/jaksottuminen ja toteutusriskien siirtyminen projektiyhtiölle sovittavassa laajuudessa. Haittapuolena voidaan nähdä ainakin rahoituskustannusten ja projektiyhtiön tuottovaatimuksen siirtyminen hankkeen kustannuksiksi. Yksityisrahoituksen tehokkuuden varmistaminen edellyttää toimivan elinkaarivastuun toteutumista.